

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120425618
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6120425618.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, sudkyňa spravodajkyňa v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava- Petržalka, IČO: 35 724 803, zastúpený: Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava- Petržalka, IČO: 53 255 739 proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., o zaplatenie 13.644,54 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 15Csp/79/2021-145 z 29. septembra 2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k.: 15Csp/79/2021-145 zo dňa 29.09.2022 v I. výroku žalobu zamietol a v II. výroku žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznal a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

Súd prvej inštancie zistil vykonaným dokazovaním zistil skutkový stav:

dňa 20.8.2015 D. D. E. uzatvorila so žalovanou zmluvu o splátkovom úvere, ktorou poskytla banka žalovanej splátkový úver a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky a to za podmienok dohodnutých v zmluve. V zmluve bolo uvedené: 1/ výška úveru 12.759,- eur, 2/ druh úveru: spotrebný úver na čokoľvek, 3/ typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti, 12,90 % ročne, 4/ výsledná úroková sadzba po zohľadnení zľavy: 10,90 % ročne v deň uzatvorenia zmluvy, 5/ úrok z omeškania najviac do výšky stanovenej právnym predpisom, 6/ výška splátky a splatnosť: 193,62 eur, mesačne v 20. deň v kalendárnom mesiaci, 7/ splatnosť prvej splátky: 20.09.2015, 8/ počet splátok: 108, 9/ konečná splatnosť: 20. augusta 2024, 10/ ročná percentuálna miera nákladov 12,65 %, 11/ predpoklady pre výpočet RPMN: úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške, dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok uvedených v zmluve; dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platia do skončenia úverového vzťahu za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu spĺňa podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení; 12/ priemerná hodnota RPMN 10,07 %, 13/ celková čiastka spojená s úverom 20.908,34 eur, 14/ odplata podľa Občianskeho zákonníka: 11,52 % ročne, 15/ poplatok za poistenie k úveru: 6,55 eur mesačne, dlžník platí banke poplatky uvedené v zmluve podľa sadzobníka.

dňa 30.10.2019 D. D., E. výzvou žalovanej oznámila, že ku dňu 30.10.2019 je v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 3.985,33 eur, pričom upozornila, že ak dlžnú sumu neuhradí najneskôr do pätnástich dní od doručenia tejto výzvy banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky,

čím sa stane splatnou v celom rozsahu. Potvrdenie o doručovaní tejto listiny bolo súdu predložené vo forme z fotokópie podacieho hárku s dátumom podania 04.11.2019 na meno žalovanej.

dňa 02.12.2019 D. D., E. listom vyhlásila mimoriadnu splatnosť predmetného úveru ku dňu 01.12.2019. Potvrdenie o doručovaní tejto listiny bolo súdu predložené vo forme fotokópie podacieho hárku s dátumom podania 04.12.2019 na meno žalovanej.

dňa 24.03.2020 uzatvoril veriteľ D. D., E. so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok číslo 0219/2020/CE, predmetom, ktorej v zmysle článku V je dohoda zmluvných strán o odplatnom postúpení pohľadávok a to so všetkými právami, ktoré sú spojené s postupovaním požiadavkami a za podmienok uvedených v tejto zmluve.

D. D., E. oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 31.03.2020 oznámila žalovanej postúpenie svojej pohľadávky z úveru v prospech žalobcu. Potvrdenie o doručovaní tejto listiny bolo súdu predložené vo forme podacieho hárku s dátumom podania 01.04.2020 na meno žalovanej.

dňa 02.09.2020 právny zástupca žalobcu oznámil žalovanej jednotlivé zložky, z ktorých sa skladá jeho záväzok u jeho klienta. Žalovanej bola táto listina zasielaná zmysle podacieho hárku dňa 03.09.2020. Žalobca predložil súdu na preukázanie zisťovaním bonity klienta výpis zo svojho úverového registra na meno žalovanej, z ktorého nebolo zrejmé, ku ktorému dňu mal byť výpis vyhotovený a ďalšie údaje o žalovanej sa v ňom nenachádzajú.

Súd prvej inštancie na zistený skutkový stav aplikoval ust. § 39, § 52 ods. 2, § 53 ods. 9, § 517, § 524 ods. 1 a 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 497 a § 369 Obchodného zákonníka, § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., § 1 ods. 2, § 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11, § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 298 CSP a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

Súd prvej inštancie posúdil zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú, pričom dospel k záveru, že v tejto absentuje povinný údaj a to predpoklady použité na výpočet RPMN, ktoré musia byť podľa súdu prvej inštancie jasné a pre spotrebiteľa jednoznačné, keďže ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa zohľadňujúc všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť. V dôsledku toho súd prvej inštancie konštatoval, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. Ďalej súd prvej inštancie mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu neskúmal schopnosti žalovanej spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Hoci žalobca tvrdil, že jeho právny predchodca skúmal príjem a existujúce záväzky žalovanej, z predloženého výpisu z úverového registra súd prvej inštancie zistil, že bol vyhotovený zjavne po podpise zmluvy o splátkovom úvere, nakoľko sú tam údaje aj z roka a 2016, 2018 a zo žiadnych ostatných dokumentov nevyplývalo, že by právny predchodca žalobcu akýmkoľvek spôsobom skúmal, zisťoval, či overoval príjem žalovanej, jej záväzky ani jej rodinný stav. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie konštatoval, že pre hrubé porušenie povinností veriteľa skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver je nielen spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov, ale zároveň právny predchodca žalobcu nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, teda vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu vyhodnotil súd prvej inštancie ako neplatný právny úkon. Týmto prijal súd prvej inštancie záver, že neboli naplnené podmienky § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch pre postúpenie pohľadávky na žalobcu, nakoľko v čase postúpenia podľa predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.3.2020 nebola predmetná pohľadávka po konečnom termíne splatnosti a nestala sa splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (ktorá v zmysle Zmluvy o splátkovom úvere nastane dňa 20. augusta 2024). Samotné postúpenie pohľadávky preto súd prvej inštancie vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom.

Súd prvej inštancie záverom dodal, že vzhľadom na porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, a teda žalobcom uplatňované právo na zaplatenie 13 644,54 eur voči žalovanej zo zmluvy o splátkovom úvere mu nesvedčí, preto pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalobu súd prvej inštancie zamietol.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, avšak žalovanej napriek úspechu v spore náhradu trov konania nepriznal, keďže podľa obsahu spisu jej žiadne trovy konania nevznikli a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania voči žalovanej.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), teda, že

súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého zmluva neobsahuje uvedenie konkrétnych podkladov použitých pre výpočet RPMN. Podľa žalobcu zmluva obsahuje informáciu o výške schváleného úveru, počte mesačných splátok, výške mesačných splátok, termínu prvej a poslednej splátky úveru, úrokovú sadzbu, ako aj celkovú čiastku, ktorú mala žalovaná zaplatiť, ktoré predpoklady aproboval vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove sp. zn. 19Co/128/2018 zo dňa 25.4.2019. Taktiež žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/44/2021 zo dňa 25.08.2022, v ktorom uviedol, že zo zákonného textu nevyplýva požiadavka, že by predpoklady pre výpočet RPMN mali byť skoncentrované v osobitnom bode zmluvy alebo vo forme vzorca, z čoho pre žalobcu vyplýva, že v danom prípade súd prvej inštancie vyložil zákon extenzívne a nad rámec ustanovenia § 19 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Ďalej žalobca poukázal na znenie ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že ak veriteľ posudzoval bonitu aspoň jedným zo spôsobov tam uvedených, nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou. Z predložených dôkazov žalobca považoval za zrejmé, že jeho právny predchodca pri skúmaní bonity žalovanej zbral do úvahy všetky dostupné informácie, vrátane údajov zo spoločného bankového / úverového registra, výsledkom čoho bol záver o jej platobnej schopnosti. Žalobca dodal, že jeho právny predchodca vykonal skúmanie bonity žalovanej a to konkrétne skúmaním údajov o príjmoch a existujúcich záväzkoch žalovanej, preto za preukázané považuje, že neboli splnené podmienky hrubého porušenia povinností, keďže jeho právny predchodca si svoju povinnosť dodatočne splnil preverením v príslušných registroch. Žalobca uviedol, že jeho právny predchodca overil návratnosť nasledovne:

klientom deklarovaný príjem overený dopytom do D. F.: 448, - eur

existujúce záväzky: 0 eur

maximálne splátkové zaťaženie, ktoré je možné použiť na splátky úverov (55% z akceptovaného príjmu) ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný zostatok 246,- eur) $448 \times 55\% = 246,-$ eur

Keďže splátka poskytnutého úveru bola nižšia ako disponibilný zostatok, podmienku primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta považoval právny predchodca žalobcu za splnenú. Ďalej žalobca uviedol, že existujúce splátky úverov a úverová história klienta bola overená dopytom do úverového registra s jednoznačným záverom posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver.

V tomto smere žalobca poukázal aj na iné rozhodnutia odvolacích súdov – uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/20/2021 zo dňa 13.9.2022, sp. zn. 1CoCsp/19/2021 zo dňa 25.11.2021 rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2019, 22Co/107/2018, 7Co/126/2016 a 12Co/107/2019, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/3/2022 zo dňa 27.5.2022, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/233/2019 zo dňa 11.6.2020. Žalobca odvolávajúc sa na znenie rozhodnutí priamo nadriadeného dodal, že nevykonanie jedného ustanovených postupov znamená hrubé porušenie, pričom za sporné nepovažoval, že právny predchodca žalobcu vykonal svoju zákonom stanovenú povinnosť a preto je toho názoru, že k hrubému porušeniu odbornej starostlivosti v tomto prípade nedošlo. Podľa žalobcu pôvodný veriteľ disponoval pred poskytnutím úveru dostatočnými a overenými informáciami, na základe ktorých bol schopný získať objektívny obraz o finančnej situácii žalovanej a jej schopnosti predmetný úver splácať.

Žalobca odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe a prizná žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu. Zároveň vyčíslil trovy odvolacieho konania do výšky 1196,95 eur.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalobcom a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad

vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti je potrebné potvrdiť.

V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemá pochybnosti o tom, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu - banka vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

Z odvolania žalobcu vyplýva, že tento namieta nesprávne právne posúdenie čo do vyhodnotenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru ohľadom uvedenia údajov o všetkých predpokladoch použitých na výpočet RPMN, a tiež namieta nesprávne skutkové zistenia a následne nesprávne právne posúdenie týchto zistení týkajúcich sa posúdenia splnenia povinnosti právneho predchodcu žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného do 22.12.2015 (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 7 ods. 1 zákona účinného od 10.6.2013 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 zákona účinného od 10.6.2013 spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 15 písm. b) zákona účinného od 1.4.2015 do 31.12.2016 veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 16 zákona účinného od 1.4.2015 do 31.12.2016 vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

Podľa § 11 ods. 2 Zákona účinného od 1.4.2015 do 31.12.2016 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za

bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.1.2017 (účinný v čase postúpenia ku dňu 24.3.2020) práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Vzhľadom na postúpenie pohľadávky v prvom rade je potrebné skúmať, či v konaní je daná aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - navrhovateľovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane navrhovateľa), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane odporcu) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.06.2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

Postúpenie pohľadávky je zákonným inštitútom zmeny v osobe veriteľa, kedy veriteľ aj bez súhlasu dlžníka môže svoju pohľadávku postúpiť písomnou zmluvou inému. Popri všeobecnej úprave postúpenia pohľadávok obsiahnutej v ustanoveniach § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, pre určité druhy pohľadávok sú osobitnými právnymi predpismi ustanovené špecifické kritériá a obmedzenia vo vzťahu k možnosti a podmienkam ich zmluvného postúpenia tretej osobe. Pre platné postúpenie pohľadávky vzniknutej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa vyžaduje splnenie viacerých zákonných podmienok a to jednak podľa ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak tiež podľa § 92 ods. 8 o bankách, keďže právny predchodca žalobcu je bankou podľa zákona o bankách.

V zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách spôsobilým predmetom postúpenia v môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. (Pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/92/2018 zo dňa 20.11.2019).

Ďalej zákonodarcia s účinnosťou od 23.12.2015 v ustanovení § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch upravil, že práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľ môže previesť na tretiu osobu, len ak sa postupuje pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Hoci zmluva o splátkovom úvere bola uzavretá dňa 20.8.2015 pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia, odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle § 25g zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré je prechodným ustanovením k úpravám účinným od 23.12.2015, sa ustanoveniami zákona spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred dňom 23.12.2015, čo znamená, že ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. sa použije aj na právny vzťah medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu vzniknutý na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.8.2015. Zo zmluvy o splátkovom úvere vyplýva, že konečná splatnosť je dňa 20.8.2024 a teda v prejednávanej príhode prichádza do úvahy, že sa pohľadávka stala splatnou pred týmto termínom splatnosti.

Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej

v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

Jedným zo základných princípov civilného sporového konania je povinnosť strán sporu označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi tak, ako to upravuje čl. 8 CSP. Každý má teda v konaní tvrdiť tie skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinností, pričom všeobecne platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť a preukázať žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/2/2016 zo dňa 11.04.2017).

Súd prvej inštancie však mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že právny predchodca nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, keďže jeho právny predchodca nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd k tomuto musí v prvom rade uviesť, že pre tento následok porušenia povinnosti pôvodného veriteľa (strata možnosti žiadať jednorazové splatenie úveru) je postačujúce zistenie, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou a nie je potrebné riešiť, či došlo alebo nedošlo k hrubému porušeniu tejto povinnosti, keďže konštatovanie a zistenie hrubého porušenia povinnosti ust. § 7 ods. 1 má za následok to, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Čiže povinnosťou žalobcu bolo preukázať, že právny predchodca konal s odbornou starostlivosťou podľa ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a v konaní na súde prvej inštancie uviesť skutkové tvrdenia, ako postupoval pôvodný veriteľ pred uzavretím zmluvy o splátkovom úvere pri skúmaní schopnosti žalovanej úver splácať, z akých informácií vychádzal a z akých zdrojov mal tieto informácie zistené, ako zbral do úvahy dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. K preukázaniu svojich tvrdení mal zároveň predložiť dôkazy, tak aby vynaloženie odbornej starostlivosti bolo hodnoverne preukázané.

Na výzvu súdu prvej inštancie, aby žalobca zdôvodnil a preukázal, že pôvodný veriteľ pri poskytovaní predmetného úveru postupoval v súlade s ust. § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, žalobca totožne ako v odvolaní uviedol len spôsob overenia primárnej návratnosti vychádzajúc z príjmu 448,- eur. K svojmu vyjadreniu žalobca priložil aj nejaký výstup z aktualizácie údajov o klientovi, z ktorého súd prvej inštancie zistil, že bol vyhotovený zjavne po podpise zmluvy o splátkovom úvere, nakoľko sú tam údaje aj z roka a 2016, 2018 a iné listiny žalobca nepredložil.

Aj odvolací súd musí konštatovať, že žalobca síce uviedol deklarovaný príjem vo výške 448,- eur, ale k nemu nepredložil žiadny dôkaz o tom, na základe čoho dospel jeho právny predchodca k tejto výške a ani neuviedol na základe akých informácií banky bol tento príjem overený. Žalobca tiež nepredložil súdu žiadny dôkaz, z ktorého by vyplývalo, ako od žalovanej žiadal údaje o jej príjmoch, výdajoch a rodinnom stave a vyživovacích povinnostiach. Ak žalovaná poskytovala o sebe nejaké údaje o jej príjmoch, výdajoch a rodinnom stave, je rozumné od veriteľa vyžadovať, aby takéto údaje mal veriteľ zapísané a spotrebiteľom podpísané k potvrdeniu pravdivosti poskytnutých údajov, čo v danom prípade absolútne absentuje.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrované deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri

žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne s údajmi z verejne dostupných databáz.

Odvolací súd tak považuje za nepochopiteľné konanie veriteľa ako podnikateľského subjektu, keď do úvahy pre posúdenie dostatočnej bonity žalovanej zobral len príjem bez skúmania jeho zdroja a bez skúmania, či z tohto zdroja budú dostatočne pokryté aj iné oprávnené výdaje žalovanej. Preto aj odvolací súd je toho názoru, že žalobca nepreukázal, ako pôvodný veriteľ s odbornou starostlivosťou skúmal a posúdil schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver dohodnutými pravidelnými mesačnými splátkami, tiež nepreukázal, ako a či žiadal akékoľvek údaje k posúdeniu bonity podľa oprávnenia vyplývajúceho z § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Teda z dokladov predložených žalobcom nevyplýva, že by veriteľ pri plnení svojej predzmluvnej povinnosti vynaložil odbornú starostlivosť, a preto nebol ani oprávnený požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

Keďže veriteľ v dôsledku porušenia povinnosti ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, a teda pohľadávka právneho predchodcu žalobcu sa nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že postúpenie pohľadávky z veriteľa žalovanej (banky) na žalobcu je podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom. Právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, čo znamená, že k zmene v osobe veriteľa nedošlo, a preto odvolací súd vyhodnocuje ako správny záver súdu prvej inštancie, že žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitimovaný .

Pre úplnosť veci odvolací súd dodáva, že pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na rozhodnutia odvolacích súdov, nešlo o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, v súlade s ktorou by podľa čl. 2 ods. 2 CSP mali súdy v súdnej veci rozhodovať a ktorá ustálená rozhodovacia prax je vyjadrená predovšetkým v jeho stanoviskách alebo rozhodnutiach, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 06.03.2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017). Navyiac, právne závery v týchto rozhodnutiach vychádzajú z iných skutkových zistení ako v tejto veci.

Podľa odvolacieho súdu skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcu neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04) ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Keďže odvolací súd zhodnotil, že napadnutý zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie je správny, je správne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania v súvisiacom II. výroku, kedy súd prvej inštancie vychádzal z úspechu strán sporu, pričom žalovanej ako úspešnej strane sporu náhradu trov konania nepriznal, pretože zistil, že jej ani žiadne nevznikli.

K trovám odvolacieho konania

Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania práv

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V tomto prípade, keďže žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, odvolací súd by mal náhradu trov odvolacieho konania priznať žalovanej. Avšak odvolaciemu súdu je zrejmé, že žalovanej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, v odvolacom konaní bola pasívna a ani si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto použitím Základných princípov čl. 17 zakotvujúceho procesnú ekonomiu odvolací súd rozhodol priamo tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28.02.2018).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.